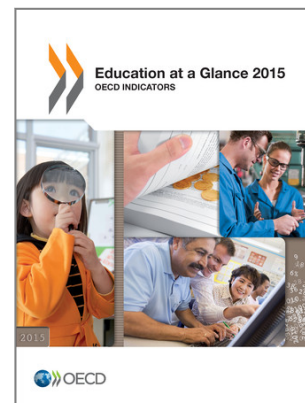

OECD *Multilingual Summaries*

Education at a Glance 2015

OECD Indicators

Summary in Swedish

Read the full book on: 10.1787/eag-2015-en

OECD:s utbildningsöversikt 2015

OECD-indikatorer

Sammanfattning på svenska

Utbildning är värt besväret, både på arbetsmarknaden och i livet...

I genomsnitt har över 80 % av alla högskoleutbildade vuxna ett arbete. Det kan jämföras med drygt 70 % för människor med gymnasieutbildning eller annan eftergymnasial utbildning än högskola och knappt 60 % för vuxna som saknar gymnasieutbildning. Högskoleutbildade vuxna tjänar också i genomsnitt omkring 60 % mer än vuxna med bara gymnasieutbildning. Generellt sett ökar både sysselsättningsgrad och inkomster i takt med att en vuxen persons utbildnings- och kompetensnivå ökar. Arbetsmarknaden ser dock fortfarande ett examensbevis eller en examen som det främsta tecknet på en arbetstagares kompetens.

Allt fler unga vuxna i OECD-länderna skaffar sig en högskoleutbildning, utan tvekan med dessa fördelar i åtanke. I de OECD-länder och regionala och lokala enheter som deltog i undersökningen av vuxnas färdigheter (PIAAC) hade i genomsnitt 22 % av alla 25–34-åriga icke-studerande en högskoleutbildning 2012, trots att deras föräldrar inte hade det. I Korea var denna siffra 47 %. Dessa första generationens högskoleutbildade vuxna och de högskoleutbildade vuxna vars föräldrar också genomgått en högskoleutbildning har liknande sysselsättningsnivå och liknande studieinriktning. Detta tyder på att det inte alls är någon nackdel att vara den första i familjen som skaffar sig en högskoleutbildning.

Uppgifter visar också att det, även om betydligt fler antas till högskoleutbildningar på grundnivå än på avancerad nivå eller forskarnivå, finns fler möjligheter på arbetsmarknaden – och högre inkomster – för vuxna som har en magister- eller masterexamen än för de som bara har en kandidatexamen. Förvärvsarbetande vuxna med en kandidatexamen eller motsvarande tjänar omkring 60 % mer än förvärvsarbetande vuxna med gymnasieutbildning. De som har en magister-, master- eller doktorsexamen eller motsvarande tjänar dock mer än dubbelt så mycket.

Fördelarna med att utbilda sig är dock inte bara ekonomiska. Vuxna med högre utbildning uppger i större utsträckning att de är vid god hälsa, att de deltar i volontärverksamhet, att de har förtroende för andra och att de upplever att de kan vara med och påverka samhällsstyret. Fler högutbildade vuxna tenderar således att vara mer engagerade i sin omvärld.

... även om skillnader kvarstår

Trots att skillnaderna i utbildning mellan kvinnor och män håller på att minska – eller till och med vända – är kvinnor fortfarande underrepresenterade inom vissa utbildningsområden, t.ex. inom vetenskap, teknik, ingenjörsvetenskap och matematik. Det är också färre unga kvinnor än unga män som har ett arbete, även om sysselsättningsskillnaderna mellan kvinnor och män är mycket mindre bland högskoleutbildade unga vuxna än bland personer med lägre utbildning.

Uppgifterna visar även att utbildningsnivån är det som har störst betydelse för en vuxen persons lön. Sannolikheten för att högskoleutbildade vuxna hör till de 25 % mest välbetalda vuxna (sett till månadslön) är 23 procentenheter högre än för vuxna som bara har gymnasieutbildning eller annan eftergymnasial utbildning än högskoleutbildning.

Mellan 2010 och 2012 minskade de offentliga utgifterna för utbildning i många OECD-länder

Utbildningssektorn drabbades av en försenad reaktion på den globala ekonomiska krisen 2008. Mellan 2010 och 2012, då BNP började öka igen efter lågkonjunkturen, minskade mer än ett av tre OECD-länder sina offentliga anslag till utbildningsanstalter.

Den ekonomiska nedgången 2008 hade också en direkt inverkan på grundskolläraernas löner. Under åren direkt efter krisen, trots att vissa länder redan långsamt hade börjat återhämta sig, drabbades lärarna av lönestopp eller lönesänkningar. Det innebar att det bara var i ungefär varannat OECD-land som lönerna ökade i reala termer mellan 2008 och 2013. Denna utveckling gjorde att de stora löneskillnaderna mellan lärare och andra arbetstagare med likvärdig utbildning kvarstod. I OECD-länderna tjänar förskollärare, lågstadielärare och mellanstadielärare i genomsnitt 78 % av vad en heltids- och helårsarbetande arbetstagare med likvärdig utbildning tjänar. Motsvarande siffra för högstadielärare är 80 % och för gymnasielärare 82 %. De icke konkurrenskraftiga lönerna kommer att göra det mycket svårare att locka de bästa sökandena till läraryrket.

De sänkta anslagen kan även äventyra lärarnas kompetensutveckling. Uppgifter från PISA-undersökningen visar att lärare, trots att det görs allt större investeringar i informations- och kommunikationsteknik i skolan, inte använder sig av dessa verktyg systematiskt. De lärare som deltog i OECD:s TALIS-undersökning (Teaching and Learning International Survey) 2013 uppgav att ett av de områden där de har störst behov av kompetensutveckling är inom informations- och kommunikationsteknik i undervisningen.

Andra iakttagelser

- År 2012 spenderade OECD-länderna i genomsnitt 5,3 % av sin BNP på utbildningsanstalter, från grundskola till högskola. Elva länder som hade statistik för detta spenderade över 6 % av sin BNP.
- Utbildningen finansieras huvudsakligen med offentliga medel, men högskolor och universitet mottar den största andelen medel från privata källor. Mellan 2000 och 2012 minskade andelen offentliga medel till högskolor och universitet från i genomsnitt 69 % 2000 till 64 % 2012.
- Förskoleverksamheten är särskilt betydelsefull för elever med invandrarbakgrund.
- I alla länder och ekonomier som deltog i OECD:s program för internationell elevutvärdering (PISA) 2012 är skillnaderna i läskunnighet mellan flickor och pojkar mindre för digitala medier än för tryckta medier. Flickor presterar i genomsnitt 26 poäng bättre än pojkar i läsning av digitala medier, vilket kan jämföras med i genomsnitt 38 poäng – vilket motsvarar nästan en hel årskurs – när det kommer till tryckta medier.
- Omkring 77 % av alla vuxna med annan gymnasial eller eftergymnasial yrkesutbildning än högskola har ett arbete – vilket är 7 procentenheter högre än bland vuxna med en allmän gymnasieutbildning.
- En av fem 20–24-åringar varken arbetar eller studerar.
- Omkring 57 % av alla förvärvsarbetande vuxna med goda kunskaper i informations- och kommunikationsteknik och problemlösning deltar i arbetsgivarfinansierad formell och/eller informell utbildning. Endast 9 % av vuxna som inte kan använda en dator och som saknar problemlösningskunskaper deltar i sådan utbildning.
- Större klasser innebär att mindre tid ägnas åt undervisning och lärande och att mer tid ägnas åt att hålla ordning i klassrummet. Om en elev tillkommer i en klass av genomsnittlig storlek minskar den tid som ägnas åt undervisning och lärande med 0,5 procentenheter.
- Lärarkåren i OECD-länderna blir allt äldre. År 2013 var 36 % av högstadie- och gymnasielärarna minst 50 år gamla. Denna andel ökade med i genomsnitt 3 procentenheter mellan 2005 och 2013 i länder med jämförbara uppgifter.

© OECD

Denna sammanfattning är inte en officiell OECD-översättning.

Reproduktion av denna sammanfattning är tillåten, om OECD:s upphovsrätt och publikationens titel på originalspråket nämns.

Flerspråkliga sammanfattningar är översatta utdrag ur OECD-publikationer, som ursprungligen publicerats på engelska och franska.

De kan beställas gratis från OECD:s nätbokhandel www.oecd.org/bookshop

Närmare upplysningar lämnas av OECD Rights and Translation unit, Public Affairs and Communications Directorate: rights@oecd.org , fax: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)

2 rue André-Pascal, F-75116

Paris, Frankrike

Besök vår webbplats www.oecd.org/rights

[Read the complete English version on OECD iLibrary!](#)

© OECD (2015), *Education at a Glance 2015: OECD Indicators*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/eag-2015-en